

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра економіки та фінансів

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ»
ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»**

**для студентів денної форми навчання
напряму: 6.030504 «Економіка підприємства»;
спеціальності: 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»**

Тернопіль-2017

УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з дисципліни «Проектний аналіз» за освітнім ступенем «Бакалавр» для студентів денної форми навчання напряму: 6.030504 «Економіка підприємства»; спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» // Укл. к.е.н., доцент І.Г. Химич. – Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 22 с.

Укладач: Химич Ірина Григорівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
ТНТУ ім. І. Пулюя

Рецензенти: Радинський Сергій Віталійович, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
ТНТУ ім. І. Пулюя

Бажанова Наталія Володимирівна, кандидат
економічних наук, старший викладач кафедри
економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
економіки та фінансів

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2017 р.

Схвалено на засіданні методичної комісії факультету економіки та
менеджменту

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2017 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
2 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	6
3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	14
ДОДАТКИ.....	17

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни «Проектний аналіз» полягає в досконалому вивченні методологічних принципів, що визначають послідовність збору та способів аналізування даних, методів визначення інвестиційних пріоритетів, способів урахування широкого кола аспектів для прийняття рішень про реалізацію проекту.

Основні завдання дисципліни:

- розкриття сутності та необхідності проектного аналізу в сучасних економічних умовах ведення господарської діяльності;
- визначення основного інструментарію для формування конкурентоспроможних проектів;
- освоєння сучасних методології та методів в проектному аналізі, що сприятимуть забезпеченню чіткої оцінки, що полягає в кількісному та якісному обґрунтуванні витрат для формування та реалізації проекту;
- здійснення ґрунтового аналізу щодо впливу основних управлінських рішень проекту на майбутні результати діяльності підприємства;
- перегляд та оцінювання основних параметрів проекту на підставі аналізу відхилень у використанні ресурсів за часом та якістю;
- визначення оцінки ефективності реалізації проекту.

В результаті вивчення дисципліни «Проектний аналіз» студент повинен **знати:**

- особливості формування проектів в сучасних економічних умовах;
- специфіку отримання необхідних фінансово-економічних інформаційних джерел для формування конкурентоспроможного проекту;
- необхідність та ефективність реалізації проектів;
- основні методологічні підходи щодо формування розділів проекту;
- методіку оцінювання витрат та економічної доцільності впровадження та реалізації проекту.

вміти:

- визначати, на основі проведення фінансово-економічної оцінки, головні напрями розвитку підприємства;
- порівнювати декілька альтернативних управлінських рішень щодо майбутньої ефективності впровадження проекту;
- застосовувати проектні рішення в практичній діяльності підприємства на основі оцінки факторів як зовнішнього так, і внутрішнього середовища;
- реалізовувати проект для покращення як фінансово-господарського стану підприємства, так і для економічної системи в цілому.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації визначають загальні вимоги, що висуваються до порядку виконання, оформлення, захисту та критеріїв оцінювання курсової роботи, що виконується під керівництвом викладача кафедри економіки та фінансів факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Дані Методичні рекомендації базуються на наступних нормативних документах: Законі України «Про вищу освіту»; інструкціях Міністерства освіти і науки України; Листі МОН «Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах» (від 26.02.2010 № 1/9-119); Положенні про організацію навчального процесу в ТНТУ імені Івана Пулюя.

Курсова робота – одна з форм самостійної роботи студента, метою якої є поглиблене дослідження конкретних наукових напрямів, тем, що є складовими дисципліни, в межах якої виконується робота.

Курсова робота має на меті:

- поглиблення та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;
- розвиток вмінь застосовувати знання та навички, які студенти одержують в процесі навчання, при комплексному вирішенні конкретних наукових і практичних проблем фахової спрямованості;
- формування вмінь самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, а також використовувати довідкову, нормативну та статистичну джерельну базу;
- сприяння використанню сучасних інформаційних засобів та технологій;
- розвиток творчої ініціативи, самостійності, вміння формулювати і аргументувати власну позицію;
- підготовку до підсумкової фахової атестації.

Повнота та особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку дослідження та від виду курсової роботи.

Мета написання курсової роботи з дисципліни «Проектний аналіз» – фінансово-економічне обґрунтування ефективності та доцільності реалізації проекту.

Тематика курсових робіт з дисципліни «Проектний аналіз» представляє перелік актуальних напрямів дослідження.

Теми курсових робіт розробляються, оновлюються, переглядаються щорічно та затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року. Студентам надається право вільного вибору теми курсової роботи із запропонованого переліку (Додаток А).

Найважливішим етапом до підготовки курсової роботи виступає формування плану її написання, який повинен розкривати її основний зміст, а також відображати напрямок пошуку рішення щодо поставлених завдань.

Підготовка до складання плану розпочинається із дослідження літературних джерел, які включаються до списку використаних джерел (Додаток Г).

В курсовій роботі всі представлені статистичні та досліджені фінансово-економічні показники, доцільно згрупувати та подати у вигляді таблиць, схем, діаграм та графіків.

Виконання курсової роботи складається з таких основних етапів:

- 1) визначення напряму дослідження та вибір і затвердження теми та плану курсової роботи;
- 2) опрацювання фахових літературних джерел та проведення дослідження;
- 3) оформлення курсової роботи згідно встановлених вимог;
- 4) підготовка до публічного захисту та захист роботи.

2 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основними структурними елементами курсової роботи є:

1. Титульна сторінка (Додаток Б).
2. Бланк-завдання (Додаток В).
3. Зміст.
4. Вступ.
5. Основна частина, яка включає 5 розділів.
6. Висновки.
7. Список використаних джерел (до 35 джерел).
8. Додатки (за наявності).

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

У **Вступі** (2-3 сторінки) зазначається:

- 1) актуальність обраної теми дослідження;
- 2) об'єкт дослідження;
- 3) основна мета формування проекту;
- 4) принципи, на яких базуватиметься майбутній проект:
 - принцип альтернативності;
 - принцип обумовленості;
 - принцип маржинальності;
 - принцип «з проектом» та «без проекту»;
 - принцип часової тривалості;
 - інші.
- 5) основні завдання дослідження.

Основна частина включає наступні розділи:

1. Концепція та життєвий цикл проекту.
2. Цінність та ефективність проекту (вигоди та витрати).
3. Аналіз ризиків проекту.
4. Маркетинговий, технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий та економічний аналіз.
5. Післяпроектне обслуговування.

У розділі «**Концепція та життєвий цикл проекту**» необхідно представити наступні дані:

- 1) описати вид проекту (промисловий; дослідження та розвитку; організаційний; економічний; соціальний тощо);
- 2) подати нормативно-правову базу, на яку опирається формування проекту;
- 3) описати основні етапи формування та реалізації проекту:
 - цільова спрямованість;
 - основні планові завдання та дії;
 - очікувані результати;
 - тривалість;
 - неповторність.
- 4) описати основних учасників проекту (автор; замовник; інвестор; керівник проекту; консультант; ліцензіар та інші);
- 5) дослідити фактори зовнішнього (політичні, економічні, соціальні, правові, інфраструктури, інноваційні, екологічні, природні, культурні та інші) та внутрішнього (система маркетингу, виробнича система, організаційна структура, фінансово-економічна система та інші) середовищ.
- 6) описати основні фази проекту:
 - 6.1) передінвестиційна фаза: преідентифікація; ідентифікація; підготовка; розробка та експертиза; детальне проектування;
 - 6.2) інвестиційна фаза: підготовка та проведення тендерів; інженерно-технічне проектування; будівництво; виробничий маркетинг; навчання персоналу;
 - 6.3) експлуатаційна фаза – здавання в експлуатацію; виробнича експлуатація; ціна та оновлення; розширення та інновації; заключна оцінка проекту.

У розділі «**Цінність та ефективність проекту (вигоди та витрати)**» необхідно дослідити основні витрати на проект та основні вигоди від проекту.

Цінність проекту визначається як різниця між позитивними (вигодами) та негативними результатами (затратами) (1; 2):

$$\text{Цінність проекту} = \text{Позитивний результат} - \text{Негативний результат}. \quad (1)$$

$$\text{Цінність проекту} = \text{Вигоди} - \text{Затрати}. \quad (2)$$

В загальному, до затрат відносять те, що знижує можливість досягнення цілей проекту, а до вигод – те, що сприяє їх досягненню.

Модель оцінки додаткових вигод (3) базується на розрахунку приросту вигод, отриманих завдяки здійсненню проекту, помноженому на ціну вигод:

$$\text{Додаткові вигоди проекту} = \Delta B * P_v, \quad (3)$$

де ΔB – додаткові вигоди, отримані завдяки здійсненню проекту; P_v – ціна вигод.

Модель оцінки додаткових затрат (4) ґрунтується на визначенні кількості потрібних додаткових ресурсів, помножених на їх ціну:

$$\text{Додаткові затрати проекту} = \Delta Q_p * P_p, \quad (4)$$

де ΔQ_p – кількість додаткових ресурсів, необхідних для реалізації проекту; P_p – ціна ресурсів.

Безповоротні витрати – вже зроблені витрати, які неможливо відшкодувати прийняттям чи неприйняттям даного проекту.

Явні вигоди (затрати) – матеріальні вигоди (затрати), зумовлені зменшенням (збільшенням) витрат або отриманням додаткових доходів (витрат), величина яких, як правило, очевидна, що дає змогу досить легко визначити їх фінансове значення.

Неявні вигоди (затрати) – побічні вигоди (затрати), які супроводжують проект, пов'язані, як правило, з економічними або соціальними наслідками проекту та мають непрямий характер.

Бухгалтерські витрати – явні витрати, які утворюються під час сплати за ресурси зовнішньому постачальнику.

Економічні витрати – явні (бухгалтерські) та неявні витрати, які виникають у разі використання фірмою власних ресурсів.

Змінні витрати – витрати, що мають власні розміри у прямому співвідношенні із змінами обсягів виробництва (вартість сировини, пряма оплата праці, оплата електроенергії спожитої устаткуванням під час здійснення виробничого процесу).

Постійні витрати – витрати, не пов'язані із змінами обсягів виробництва (амортизація, орендна плата, страхові платежі, ремонт та експлуатація будівель та споруд).

Короткострокові витрати – витрати, які не є гнучкими, оскільки обмежені умовами існуючої технології та ціновими характеристиками ресурсів.

Довгострокові витрати – витрати, які в перспективі мають тенденцію до змін.

Граничні витрати – це ті додаткові витрати, які необхідно здійснити для виробництва додаткової одиниці продукції.

Середні витрати – витрати (собівартість) на одиницю продукції.

Експлуатаційні (операційні) витрати – величина всіх платежів за матеріальні ресурси, оплата праці, накладні витрати, пов’язані з виробництвом продукції та функціонуванням підприємства.

Фінансові витрати – це процентні платежі, приріст потреби в чистому оборотному капіталі, орендна плата тощо.

Операційні витрати – це витрати, які включають податки; прямі матеріальні витрати на виробництво продукту; витрати на заробітну плату по категоріях персоналу (основний виробничий персонал, допоміжний персонал, адміністративно-управлінський персонал, збутовий персонал); накладні витрати (загальноновиробничі, загальногосподарські, комерційні).

Інвестиційні витрати – витрати на придбання будівель, земельних ділянок, устаткування; витрати на будівельно-монтажні роботи.

До основних причин зміни вартості грошей в часі відносяться:

1. Інфляція – процес, який характеризується підвищенням загального рівня цін в економіці певної країни та зниженням купівельної спроможності грошей.
2. Ризик – нестабільність, непевність у майбутньому.
3. Ліквідність – перевага, надана наявним грошам серед інших цінностей та ризикованих вкладень.

Якість діагностичної оцінки залежить від обраних критеріїв, які відображено на рис. 1.

Рисунок 1. Класифікація кількісних методів оцінки інвестиційних проектів

Майбутня вартість – сума інвестованих тепер коштів, в яку вони мають перетворитися через певний проміжок часу з врахуванням певної ставки процента (5):

$$FV = PV + I, \quad (5)$$

де FV – майбутня вартість вкладених коштів у проект; PV – теперішня вартість вкладених коштів, без нарахування відсотків; I – грошове вираження відсотка, сума процентних коштів, нарахованих за весь період інвестування.

Теперішня вартість – це сума майбутніх грошових надходжень, наведених з урахуванням певної ставки процента до теперішнього періоду (6):

$$PV = \frac{FV}{(1+r)^n}, \quad (6)$$

де $\frac{1}{(1+r)^n}$ – фактор процента теперішньої вартості або коефіцієнт дисконтування.

Концепція оцінки грошей в часі ґрунтується на тому, що вартість грошей з часом змінюється з врахуванням норм прибутку на ринку грошей.

Результатом впровадження інвестиційного проекту є зміна загальних грошових потоків підприємства протягом усього операційного життя проекту.

Грошовий потік – фактичні чисті готівкові кошти, які надходять до підприємства або які воно витрачає протягом деякого визначеного періоду часу (7; 8):

$$\text{Грошовий потік} = \text{Грошові надходження} - \text{Витрати}. \quad (7)$$

$$\text{Грошовий потік} = \text{Чистий дохід} + \text{Неявні надходження (амортизаційні відрахування)}. \quad (8)$$

Показник грошового потоку використовують для відображення фінансового результату діяльності підприємства за певний період.

Грошовий потік проекту охоплює початкові інвестиції та періодичні чисті грошові прибутки, які отримує підприємство після реалізації інвестиційного проекту.

У розділі «**Аналіз ризиків проекту**» потрібно дослідити наявність ризиків.

Проектний ризик – це сукупність ризиків, які передбачають загрозу економічній ефективності проекту, що виражається в негативному впливі на потоки грошових коштів.

Управління ризиками – це сукупність заходів та методів аналізу й послаблення впливу чинників ризику, поєднаних у систему виявлення, оцінки, планування, моніторингу й проведення коригуючих заходів.

До основних методів прогнозування проектних ризиків відносяться: аналіз за допомогою бета-коефіцієнта; метод визначення ймовірності результатів; аналіз сценаріїв; метод моделювання; аналіз чутливості реагування; теорія ігор.

До основних засобів захисту для зниження ступеня ризику відносяться: страхування; хеджування; розподіл ризиків між учасниками угод; гарантії; лімітування; резервні фонди; застава; інше.

У розділі **«Маркетинговий, технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий та економічний аналіз»** необхідно зазначити особливості запропонованого проекту відповідно до перерахованих видів його оцінки.

Мета маркетингового аналізу – обґрунтування комерційної спроможності проекту, оцінка можливості реалізації певного продукту на обраному ринку та отримання рівня доходу, що дав би можливість покрити витрати за проектом і задовольнити інтереси інвесторів.

Мета технічного аналізу – обґрунтування технічної здійснюваності проекту та визначення рівня його капітальних і поточних витрат.

Мета інституційного аналізу – визначення ступеня впливу зовнішніх (політичних, економічних, соціальних, культурних, правових тощо) та внутрішніх (рівень кваліфікації персоналу, залученого до проведення проекту, менеджмент організації, що здійснює проект та ін.) факторів на можливість успішної реалізації проекту.

Мета екологічного аналізу – встановлення впливу проекту на навколишнє середовище, оцінка всіх вигод та витрат внаслідок такого впливу та формування заходів, необхідних для пом'якшення або запобігання шкоді довкіллю у процесі здійснення проекту.

Мета соціального аналізу – визначення прийнятності варіантів реалізації проекту з погляду користувачів, населення регіону, в якому здійснюється проект, розробка стратегії реалізації проекту, що дає змогу здобути підтримку населення, досягти цілей проекту та поліпшити характеристики його соціального середовища.

Мета фінансового аналізу – визначення рентабельності й ефективності проекту з погляду інвесторів та організації, що реалізує проект, а також оцінка поточного й прогнозованого фінансового стану підприємства.

Мета економічного аналізу – це встановлення його національної привабливості, оцінка його економічної ефективності на підставі альтернативної вартості ресурсів, які використовуються у проекті, продукції проекту та визначення можливості сприяння проекту національному добробуту країни.

У розділі **«Післяпроектне обслуговування»** потрібно представити особливості подальшого обслуговування для ефективності реалізації об'єкта проекту.

Позитивним результатом діяльності зі здійснення проекту можна вважати досягнення поставлених цілей із найменшими втратами ресурсів та часу.

У **Висновках** (2-3 сторінки) необхідно подати загальну стислу характеристику майбутнього проекту:

- 1) мету та цілі формування проекту;
- 2) наявні витрати та визначені вигоди;
- 3) способи реалізації проекту;
- 4) вплив проекту на його внутрішнє та зовнішнє середовище тощо;
- 5) основні майбутні результати проекту.

У **Списку використаних джерел** подати перелік літературних джерел, які посприяли формуванню проекту (до 35 джерел), включаючи нормативно-правову базу. Літературні джерела необхідно оформити згідно вимог (Додаток Г).

У **Додатках** подаються всі необхідні матеріали, які доповнюють проект (цифровий матеріал у вигляді таблиць та графіків, рисунки, структурно-логічні схеми тощо).

3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мова курсової роботи – державна.

Текст курсової роботи друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи та дорівнювати 5 знакам або 1,25 см.

Текст курсової роботи оформляється за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5.

Розділи курсової роботи можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою).

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ» (разом з конкретною назвою), «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту та виділяються жирним шрифтом. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Нумерація сторінок курсової роботи (крім титульної), розділів та підрозділів, формул, рисунків, таблиць, переліку використаних джерел пишеться арабськими цифрами.

Формула, що нумерується, наводиться посередині нового рядка (її номер – з правого боку в квадратних дужках). Номер та назва рисунка наводяться знизу, по середині рисунка.

Цифровий матеріал дослідження, як правило, має оформлятися у вигляді таблиці, яка повинна мати конкретну назву, яку розміщують над нею та друкують симетрично до тексту та виділяють жирним шрифтом. Слово «Таблиця» починають із великої літери та розміщують з правої сторони сторінки. Цифровий матеріал таблиці друкується наступним чином: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12 pt, міжрядковий інтервал – 1.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку.

Після останньої сторінки списку використаної літератури формуються додатки. Кожен додаток починається з нової сторінки. При цьому він повинен мати заголовок, написаний угорі аркуша маленькими літерами з першою великою, симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком маленькими літерами з першою великою повинно бути написане слово «Додаток» та велика літера, що позначає додаток, наприклад, «Додаток А».

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

При оцінці знань за основу взято правильність та повноту розкриття змісту та суті проведених досліджень, на основі шкали оцінювання, представленій в табл. 4.1. Крім того, враховується рівень умінь студентів систематизувати матеріал, проводити класифікацію, аналіз, порівняння, узагальнення тощо.

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно»: вміння чітко визначити суть питання та розкрити його зміст, вільне володіння термінологією, доповнення викладу матеріалами, винесеними на самостійне опрацювання.

Оцінка «добре»: суть поняття визначена та розкрита правильно, однак не названі деякі характеристики процесу чи явища, допущено несуттєві помилки.

Оцінка «задовільно»: деякі поняття не розкриті, допущені суттєві помилки, однак більшість питань студент розуміє, хоча не завжди може застосувати знання на практиці.

Оцінка «незадовільно». Питання не розкриті, відсутня логіка у викладі матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: Теорія та практика: Навчальний посібник / О.Я. Базилінська. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. – 328 с.
2. Бардиш Г.О. Проектне фінансування: Підручник / Г.О. Бардиш. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2007. – 463 с.
3. Вовк В.М. Інвестування: Навчальний посібник / В.М. Вовк, І.М. Паславська. – Дрогобич: Коло, 2011. – 465 с.
4. Воронко О.С. Економічний аналіз: Навчальний посібник / О.С. Воронко, Н.П. Штепа. – Львів: «Новий Світ-2000», 2012. – 279 с.
5. Данилко В. К. Управління витратами: Навчальний посібник / В.К. Данилко, О.М. Кушніренко, К.С. Марченко. – К.: Каравела, 2012. – 216 с.
6. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навчальний посібник / Л.І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
7. Іванюта П.В. Управління ресурсами та витратами: Навчальний посібник / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. – К.: ЦУЛ, 2009. – 320 с.
8. Ковшун Н.Е. Аналіз та планування проектів: Навчальний посібник / Н.Е. Ковшун. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.
9. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / Т.Д. Косова. – К.: ЦУЛ, 2013. – 440 с.
10. Кропельницька С.О. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник / С.О. Кропельницька, І.І. Цигилик. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 174 с.
11. Кучеренко В.Р. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник / В.Р. Кучеренко, В.А. Карпов, А.В. Карпов. – Одеса, 2011. – 199 с.
12. Лігоненко Л.О. Управління грошовими потоками: Навчальний посібник / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник. – К.: КНЕУ, 2005. – 255 с.
13. Митяй О.В. Проектний аналіз: Навчальний посібник / О.В. Митяй. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 288 с.
14. Рижиков В.С. Проектний аналіз: Навчальний посібник / В.С. Рижиков, М.М. Яковенко, О.В. Латишева, Ю.В. Дегтярьова, А.Л. Щелокова, О.О. Коваленко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.
15. Семенов Г.А. Техніко-економічні розрахунки на підприємстві: Навчальний посібник / Г.А. Семенов, Є.В. Станчевський, А.В. Кліз. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 184 с.
16. Федоренко В.Г. Інвестування: Підручник / В.Г. Федоренко. – К.: Алеута, 2006. – 443 с.

1. Борщ Л.М. Інвестування: Теорія і практика: Навчальний посібник / Л.М. Борщ. – К.: Знання, 2005. – 470 с.
2. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу: Навчальний посібник / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
3. Краменко В.І. Управління ресурсами підприємства: Навчальний посібник / В.І. Крамаренко, Б.І. Холод та ін. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.
4. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз: Підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – К.: ЦУЛ, 2008. – 392 с.
5. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підручник / Є.В. Мних. – К.: Київ. нац. торг. ек. ун-т, 2008. – 514 с.
6. Мягченко О.П. Основи екології: Підручник / О.П. Мягченко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
7. Решетілова Т.Б. Маркетингові дослідження: Підручник / Т.Б. Решетілова, С.М. Довгань. – Дніпропетровськ: НГУ, 2015. – 357 с.
8. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
9. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник / Г. Давидов та ін. – К.: Знання, 2011. – 389 с.
10. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: Підручник / Ю.С. Цал-Цалко. К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
11. Штефанич Д. Маркетинговий аналіз: Навчальний посібник / Д. Штефанич, О. Братко, О. Дячун, Н. Лагоцька, Р. Окрепкий / За ред. д.е.н., проф. Д.А. Штефанича. – Тернопіль: Економічна думка, 2011. – 267 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України від 28.06.2996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-XII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
6. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.

7. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.

8. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.

9. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

10. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

11. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р. № 2623-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.

12. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 р. № 1602-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.

13. Декрет Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію та сертифікацію» від 10.05.1993 р. № 46-93: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/46-93>.

14. Постанова Верховної Ради України «Про основні напрямки державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» від 05.03.1998 р. № 188/98-ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». – [Електронний ресурс]: затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

16. Державна іпотечна установа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipoteka.gov.ua/node/1358>.

17. Офіційний веб-портал Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.

18. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

19. Офіційний сайт Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>.

20. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Перелік тем для написання курсової роботи з дисципліни «Проектний аналіз»

№ з/п	Тема курсової роботи
1	Проект дослідження маркетингового середовища для (назва підприємства)
2	Проект розробки та впровадження нового виду продукції (послуги) для (назва підприємства)
3	Проект розробки інноваційного продукту для (назва підприємства)
4	Проект впровадження нового обладнання для (назва підприємства)
5	Проект впровадження нових інформаційних технологій для (назва підприємства)
6	Проект вдосконалення організаційної структури для (назва підприємства)
7	Проект покращення економічного стану (назва підприємства) на основі залучення інвестицій
8	Проект покращення фінансового стану (назва підприємства) на основі отримання кредиту
9	Проект впровадження нових видів електроенергії для (назва підприємства)
10	Проект вдосконалення соціальної політики для (назва підприємства)
11	Проект вдосконалення якості продукції для (назва підприємства)
12	Проект вдосконалення системи управління для (назва підприємства)
13	Проект впровадження сучасної концепції управління для (назва підприємства)
14	Проект дослідження макроекономічного середовища для (назва підприємства)
15	Проект дослідження рівня конкурентоспроможності для (назва підприємства)
16	Проект дослідження та пошуку резервів скорочення витрат для (назва підприємства)
17	Проект будівництва (формування) нової філії (підрозділу) для (назва підприємства)
18	Проект виробництва еко-продукції для (назва підприємства)

Додаток Б
Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

(повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА

3

(назва дисципліни)

на тему:

Студента (ки) _____ курсу, групи _____
напряму підготовки _____

спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Оцінка за національною шкалою _____

Кількість балів: _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Тернопіль – 201_

Додаток В

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Кафедра _____

Дисципліна _____

Напрямок підготовки _____

Курс _____ Група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу

Студентові _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які підлягають розробці) _____

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу, якщо передбачено _____

6. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів курсової роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка

Студент

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник роботи

(підпис)

(вчений ступінь, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Додаток Г

Приклади оформлення бібліографічного опису

Книга одного автора

1. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування: Навчальний посібник / Г.О. Крамаренко; Дніпропетровський ун-т економіки та права. – К.: ЦНЛ, 2003. – 224 с.

Книга авторського колективу у складі від двох до чотирьох осіб

1. Лігоненко Л.О. Управління грошовими коштами торговельного підприємства: Навчальний посібник / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ковальчук; Міністерство освіти і науки України; Київський держ. торговельно-економ. ун-т. – К.: КДТЕУ, 1998. – 156 с.

2. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу: Учебно-практическое пособие / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин, Е.В. Негашев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Инфра-М, 2001. – 208 с.

Книга п'яти і більше авторів

1. Риск-менеджмент инноваций: Монография / Т.А. Васильева, О.Н. Диденко, А.А. Епифанов [и др.]. – Сумы: Деловые перспективы, 2005. – 260 с.

2. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: Монографія / А.О. Єпіфанов, Н.А. Дехтяр, Т.М. Мельник [та ін.]; ред. А.О. Єпіфанов. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 286 с.

Книга, видана без автора

1. Фінансовий менеджмент: Підручник / Міністерство освіти і науки України, КНЕУ; ред. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.

Словники, довідники

1. Україна у цифрах у 2008 році: Статистичний збірник / Держ. комітет статистики України; ред. О.Г. Осауленко. – К.: Інформаційно-аналітичне агентство, 2009. – 260 с.

2. Большой экономический словарь. 25 000 терминов / ред. А.Н. Азрилиян. – 6-е изд., доп. – М.: Ин-т новой экономики, 2004. – 1376 с.

Багатотомні видання

1. Основы финансового менеджмента: в 2 т. / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 1999. – Т. 1. – 592 с. – (Библиотека финансового менеджера).

Законодавчі та нормативні документи

1. Закон України про пенсійне забезпечення: Офіційне видання. – К. Парламентське вид-во, 1998. – 56 с.

2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 [Електронний ресурс] // Правові системи НАУ. – Режим доступу: <http://zakon.nau.-ua/doc/?code=v0014665-06> – 29.09.2010.

Дисертації, автореферати

1. Пластун О.Л. Розвиток системи фінансової безпеки суб'єктів підприємництва сфери матеріального виробництва : дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / О.Л. Пластун; Держ. вищий навчальний заклад «УАБС НБУ». – Суми, 2007. – 250 с.

2. Матвієнко П.В. Розвиток грошово-кредитних відносин у трансформаційній економіці України: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.04.01 – Фінанси, грошовий обіг і кредит / П.В. Матвієнко; Київський нац. економічний ун-т. – К., 2004. – 19 с.

Стаття з газети чи журналу

1. Боярко І.М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання / І.М. Боярко // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7. – С. 90-100.

2. Гриценко Л.Л. Контролінг грошових потоків підприємств / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, В.В. Роєнко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 3. – С. 148-155.

Складова частина збірника

1. Школьник І.О. Роль банків у процесі формування національної моделі фінансового ринку / І.О. Школьник // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-23 листопада 2007 р.): у 2 т.: Т. 1. – С. 106-108.

Електронні ресурси

1. Архів статистичної інформації. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.sumystat.sumy.ua/arxiv.html>. – 08.05.2010.

Закордонні видання

1. Altman E. Corporate distress diagnosis: comparisons using linear discriminant analysis and neural network – the Italian experience / E. Altman, G. Marco, F. Varetto // Journal of Banking and Finance. – 1994. – № 18. – P. 505-529.